

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

RWS INFORMATIE

Natura 2000 Doggersbank, Klaverbank en Friese Front

Uitvoeringsplan communicatie beheerplannen Noordzee-EEZ

25 oktober 2023

Colofon

Uitgegeven door Rijkswaterstaat Zee en Delta

Datum 7 augustus 2023
Versie 4.3
Status CONCEPT

Versiebeheer

Datum	Versie	Doorgevoerde wijzigingen
25/10/2023	4.3	Opmerkingen verwerkt uit ingezonden zienswijzen

Inhoud

Inleiding 4

1 De drie gebieden 5

1.1 Doggersbank 5

1.2 Klaverbank 5

1.3 Friese Front 5

1.4 Monitoring en handhaving **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

2 Doel 7

2.1 Subdoelstellingen 7

2.2 Doelgroepen 8

3 Strategie 10

3.1 Uitgangspunten 10

3.2 Kernboodschap 12

4 Organisatie 14

5 Middelen 15

Inleiding

Op de Noordzee, in de Nederlandse Exclusieve Economische Zone (EEZ), liggen drie gebieden met grote natuurwaarde: de Doggersbank, de Klaverbank en het Friese Front. Om hier diersoorten en hun leefgebieden te beschermen, zijn de gebieden door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) aangewezen als Natura 2000-gebieden. Als grootste beheerder van de Noordzee heeft Rijkswaterstaat (RWS) de taak om deze bescherming vorm te geven, rekening houdend met economische en recreatieve belangen. Daarvoor is door Rijkswaterstaat voor elk van de drie gebieden een beheerplan opgesteld, dat de voorwaarden beschrijft waaronder er activiteiten mogelijk zijn in de gebieden.

De looptijd van het Natura 2000-beheerplan bedraagt zes jaar. In die periode worden de ontwikkelingen in het gebied en de resultaten van de maatregelen gevolgd. Tegen het einde van de looptijd van het beheerplan volgt op basis van de monitoring een integrale evaluatie die informatie moet geven voor het volgende beheerplan. Onder voorwaarde dat dit goed wordt onderbouwd, kan de geldigheid van het beheerplan eenmalig ongewijzigd worden verlengd met maximaal zes jaar.

Voor het tot stand komen van de beheerplannen wordt samengewerkt met de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), LNV en Defensie. Ook wordt de inhoud van de beheerplannen afgestemd met belangrijke stakeholders op de Noordzee, zoals de koepelorganisaties voor olie- en gaswinning (Element NL) en windenergie (NWEA), de scheepvaartsector, natuurorganisaties en visserijorganisaties.

Bij de Natura 2000-beheerplannen is ook een communicatiestrategie ontwikkeld voor de komende beheerplanperiode (2023-2029). Tijdens de uitvoeringsfase werkt Rijkswaterstaat als voortouwnemer samen met de bevoegde gezagen en andere betrokkenen de strategie en middelen verder uit en past deze aan de op dat moment actuele situatie aan.

De afgelopen jaren zijn tijdens het opstellen van de beheerplannen diverse communicatiemiddelen gebruikt met het doel gebruikers te informeren en te betrekken. Zo zijn bijeenkomsten gehouden met belanghebbenden, is een webpagina verder ingericht en zijn er een factsheet, infographics en een informatieve film uitgebracht. Deze communicatiestrategie bouwt voort op deze middelen, met meer aandacht voor gerichte communicatie naar de specifieke gebruikers.

In dit uitvoeringsplan voor de communicatie zijn de communicatiedoelstellingen, de doelgroepen, de kernboodschap, de communicatiestrategie en de in te zetten middelen uitgewerkt. Het uitvoeringsplan communicatie kan op elk moment tijdens de beheerplanperiode worden geactualiseerd. De beheerplannen zelf zijn voor een periode van 6 jaar vastgesteld en worden tussentijds niet herzien. Dit plan beschrijft een strategie om de verschillende doelgroepen te informeren en uitleg te geven over de uitvoeringsmaatregelen die beschreven staan in de beheerplannen. Communicatie kan bijdragen aan de bekendheid van, draagvlak voor en acceptatie van de maatregelen uit de beheerplannen onder gebruikers. En dat kan er weer toe bijdragen dat de gebruikers zich aan de regels houden. De strategie en inzet van handhaving staan beschreven in het Toezicht- en Handavingsplan Doggersbank, Klaverbank en Friese Front.

1 De drie gebieden

In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de bijzondere karakters van de drie Natura 2000-gebieden, te weten Doggersbank, Klaverbank en Friese Front. Ook staat hier een kort overzicht van de doelstellingen en maatregelen uit de beheerplannen. In de beheerplannen zelf staat een uitgebreide gebiedsbeschrijving en hier zijn ook de doelstellingen en maatregelen uitgewerkt.

1.1 Doggersbank

De Doggersbank is een bijzonder onderwatergebied dat door zijn ondiepe en permanent overstromde zandbodem een rijke natuur herbergt. De Doggersbank is een belangrijk leefgebied van bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond.

Doelstellingen

Voor de Doggersbank geldt een verbeteropgave voor de kwaliteit van het habitatype 'permanent overstromde zandbanken' en een behoudsopgave voor habitatrichtlijnsoorten bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond.

Maatregelen

De maatregelen in dit gebied hebben vooral betrekking op het wijzen op bestaande regelgeving zoals het lozen van afvalwater en het rekening houden met de habitatsoorten voor wat betreft geluid. Ook mag er in delen van het gebied niet gevist worden met sleepnetten.

1.2 Klaverbank

Ook de Klaverbank is een belangrijk leefgebied van bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond. Zij voeden zich in het zeegebied. De Klaverbank is een bijzonder onderwatergebied met een bodem met grote stenen, anders dan de veelal zandige bodem van de Noordzee. Hierdoor is er een grote variatie aan benthos te vinden. Benthos is een verzamelnaam voor alle organismen die in, op, en net boven de zeebodem leven, zoals kreeftachtigen, borstelwormen, weekdieren en stekelhuidigen, draadalgen, kiezelwieren en bacteriën. Het gebied wordt aan de zuidwestkant doorsneden door een zestig meter diepe geul, de Botney Cut. Vooral daar leven in de zomer veel bruinvissen. Ook dwergvinvis en witsnuitdolfijn komen hier regelmatig.

Doelstellingen

Voor de Klaverbank geldt een verbeteropgave voor de kwaliteit van het habitatype 'riffen van open zee' en een behoudsopgave voor habitatrichtlijnsoorten bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond.

Maatregelen

De maatregelen die gelden in dit gebied zijn grotendeels gelijk aan die van de Doggersbank. Ook hier wordt namelijk de bodem beschermd en leven dezelfde beschermde zeezoogdieren.

1.3 Friese Front

Het Friese Front is deel van de overgang tussen de ondiepe zandgronden van de zuidelijke Noordzee en de diepere slibbodems van de Centrale Oestergronden. Het is een uniek gebied met veel algengroei. Wanneer deze algen sterven, zakken ze naar de bodem, waardoor er een voedzame 'algenregen' ontstaat. Zo'n voedselrijk gebied trekt talloze soorten aan. Het Friese Front wordt in de nazomer gebruikt door ruiende zeekoetmannetjes met hun jongen. Ze kunnen tijdens de rui niet vliegen en zijn gevoelig voor drukte door scheepvaart.

Doelstellingen

Voor het Friese Front geldt een behoudsopgave voor vogelrichtlijnsoort de zeekoet.

Maatregelen

In het Natura 2000-beheerplan Friese Front zijn voorwaarden opgenomen voor onder andere mijnbouw en visserij. Er worden bijvoorbeeld beperkingen gesteld aan het lozen van afvalwater.

2 Communicatiedoelen

Het doel van de communicatie in alle drie de gebieden is om een bijdrage te leveren aan een soepele en efficiënte uitvoering van de beheerplannen, zodat de instandhoudings- en verbeterdoelstellingen worden gerealiseerd. Communicatie is een middel om gebruikers van de gebieden te informeren over de natuurwaarden en de manier waarop zij kunnen bijdragen aan het behoud hiervan. Communicatie moet een realistisch beeld scheppen van de mogelijkheden, maatregelen en beperkingen. Daarbij moet duidelijk zijn waarom er aan bepaalde gebruiksactiviteiten voorwaarden worden gesteld. Bovendien moet bij de doelgroepen duidelijk zijn op welke wijze zij aan die voorwaarden kunnen voldoen. Uiteindelijk gaat het erom dat de gebruikers de natuur respecteren, dat er draagvlak is voor de maatregelen uit de beheerplannen en tot slot: een goed naleefgedrag. Als voorlichting en communicatie resulteert in gewenst gedrag, kan zelfs worden voorkomen dat er daadwerkelijk moet worden gehandhaafd en gesanctioneerd.

2.1 Subdoelstellingen

Met voorlichting en communicatie worden de volgende zaken beoogd:

- **Informeren**
Door het delen van informatie over de ontwikkelingen in en rond de gebieden met een breed publiek van gebruikers en geïnteresseerden krijgt een brede groep belanghebbenden een beter beeld van de natuur die beschermd moet worden en de manier waarop deze bescherming wordt uitgevoerd. Het weten waarom en waarvoor maatregelen worden genomen is een basis voor het naleven van de regels in de gebieden en zal bijdragen aan een bredere maatschappelijke betrokkenheid. Specifieke zaken om over te informeren zijn:
 - o Maatregelen: wat er wel en niet mag in de gebieden en onder welke voorwaarden.
 - o De redenen achter de voorgestelde maatregelen, te weten wat voor bescherming bieden die maatregelen voor de beschermde natuurdoelen.
 - o Uitvoering: de praktische uitvoering op het gebied van toezicht en handhaving, monitoring en beheer.
 - o Ontwikkelingen: relevante ontwikkelingen en procedures met betrekking tot het tot stand komen van de beheerplannen en de uitvoering ervan, waaronder evaluaties, resultaten en volgende beheerplannen.
- **Draagvlak vergroten**
Het creëren en vasthouden van draagvlak voor Natura 2000 is cruciaal. Draagvlak is een voorwaarde voor samenwerking met gebruikers, belanghebbenden en bestuurders van de gebieden op het gebied van maatregelen en toezicht en handhaving. Dit is nodig voor een effectieve bescherming van de natuurwaarden.
- **Bewustwording**
Het is van belang om mensen bewust te maken van het feit dat deze gebieden een natuurgebied zijn, waar de natuur zoveel mogelijk met rust gelaten moet worden om de natuurwaarden te kunnen behouden of verbeteren.
- **Gedragsverandering**

Met de communicatie wordt ernaar gestreefd een gedragsverandering op gang te brengen bij de gebruikers van de gebieden. Denk aan het langzamer varen of omvarenen niet gaan vissen in het ruiseizoen van de zeekoet. Dit met als doel om de natuur zo min mogelijk te verstoren.

- **Betrokkenheid**

Betrokkenheid van bevoegde gezagen, beheerders en andere in de gebieden actieve partijen is belangrijk om bij de uitvoering van de beheerplannen de gewenste resultaten te bereiken, namelijk het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Door alle genoemde partijen te informeren over de inhoud van de beheerplannen en wat er nodig is voor de uitvoering kunnen concrete afspraken worden gemaakt waarbij de verschillende rollen duidelijk worden en ieder zijn verantwoordelijkheid op een effectieve manier kan invullen.

2.2

Doelgroepen

We richten ons in dit communicatieplan in hoofdzaak op drie doelgroepen.

- **Gebruikers**

Onder deze doelgroep vallen die personen en organisaties die door hun activiteiten mogelijk impact hebben op de natuurwaarden in de drie gebieden. Om te bereiken dat deze gebruikers bereid zijn bij hun activiteiten rekening te houden met de natuurwaarden, zich aan de regels te houden en zodoende bijdragen aan de doelen uit de beheerplannen, is het belangrijk dat zoveel mogelijk gebruikers:

- de maatregelen kennen (informeren),
- dat ze zich realiseren waarom de maatregelen uit de beheerplannen er zijn (bewustwording) en
- dat de maatregelen en gedragsregels door de gebruikers worden nageleefd (gedrag).

Gebruikers van de Doggersbank, Klaverbank en het Friese Front zijn onder andere plezier- en beroepsvaart, delfstofwinning (olie en gas), visserij en organisatoren van expedities naar verschillende bijzondere gebieden in de Noordzee.

- **Intermediairs**

Gebruikers van een gebied kunnen we direct informeren over maatregelen en gedragsregels. Vaak zijn deze groepen moeilijker te bereiken. Om de boodschap zo breed als mogelijk te verspreiden, hebben we andere partijen nodig: de intermediairs. Intermediairs zijn onder andere de Rijksoverheid (zie 'organisatie van de communicatie'), natuurverenigingen en andere belangenorganisaties.. Deze organisaties zijn zelf niet direct gebruikers van een gebied, maar wel betrokken bij de beheerplannen. Bij de totstandkoming en uitvoering van de beheerplannen en omdat deze organisaties delen van de gebieden beheren of op een andere manier betrokken zijn bij de natuur in de gebieden. Zij staan in contact met dezelfde (doel)groepen en kunnen ook de maatregelen en gedragsregels mede overbrengen.

Deze organisaties hebben medewerkers die betrokken zijn bij communicatie en voorlichting, educatie, monitoring, toezicht en handhaving. Doel is deze partijen te motiveren, faciliteren en ondersteunen om de boodschap van Natura 2000 uit te dragen en vorm te geven en de dialoog met hun achterban aan te gaan. Hierbij kunnen de intermediairs gebruik maken van hun eigen informatiekanaal (nieuwsbrieven, vakbladen, websites etc.) om berichten over Natura 2000 te verspreiden onder hun achterban.

).

- **Media**

Een ander doelgroep om te vermelden, is de (landelijke en regionale) pers. De pers is verder uitgewerkt in de communicatiemiddelen, onder het punt 'media'.

De media bereiken met name de algemene belanghebbenden of geïnteresseerden. Hiervoor is de algemene informatie over Natura 2000 van belang zoals die bijvoorbeeld beschikbaar wordt gemaakt via de websites van de betrokken instanties en belangenorganisaties en via regionale en landelijke pers.

3 Strategie

Voor de uitvoering van de communicatie over de drie beheerplannen is een aantal strategische uitgangspunten geformuleerd, die hieronder staan beschreven. Deze uitgangspunten zijn ondersteunend aan het doel van de communicatie zoals beschreven in hoofdstuk 2 en zijn bedoeld om efficiënt gebruik te kunnen maken van de beschikbare middelen die in hoofdstuk 5 zijn beschreven.

In de strategie wordt gebruik gemaakt van de unieke kenmerken van de drie gebieden, die tezamen het grootste natuurgebied van Nederland vormen, maar ook veelal verborgen zijn onder de wateroppervlakte. Het is daarom van belang dat die unieke kenmerken in de uitvoering van de communicatie zichtbaar worden gemaakt, door gebruik te maken van beelden en relevante informatie over de gebieden. Ook wordt zorgvuldige aandacht geschonken aan het relatiebeheer en het bedienen van de verschillende doelgroepen met berichtgeving op maat via bestaande én nieuwe kanalen.

3.1 Uitgangspunten

- **De overheid komt met één boodschap**
Communicatie gebeurt vanuit een gezamenlijk afzenderschap van de bevoegde gezagen. Rijkswaterstaat (als voortouwnemer van de beheerplannen) blijft buiten de verantwoordelijkheden van de andere bevoegde gezagen.
- **Integrale communicatie over natuur**
Communicatie over de gebieden kan in sommige gevallen gecombineerd worden met communicatie over de overige Natura 2000-gebieden. Dichter bij de kust (Noordzeekustzone, Voordelta en Vlakte van de Raan), toekomstige (nog aan te wijzen) Natura 2000-gebieden (Bruine Bank) en KRM-gebieden (Centrale Oestergronden, Borkumse Stenen, Friese Front). Hiervoor wordt de samenwerking gezocht met verschillende departementen binnen de Rijksoverheid.
- **Gebruik maken van bestaande kanalen**
De drie gebieden liggen ver uit de kust en worden gebruikt door bedrijven en organisaties uit alle windstreken. Het is daarom lastig om op regionaal niveau en via een centraal informatiepunt alle gebruikers te bereiken met de juiste en voor hen relevante informatie. In de drie gebieden zijn verschillende gebruikers actief. Voor de gebruikers gelden verschillende voorwaarden, afhankelijk van hun activiteiten en de effecten daarvan op de natuurwaarden. Daarom wordt ingezet op informatie op maat die door belangengroepen kan worden gedeeld met de achterban via de eigen kanalen. Hiervoor verstrekt Rijkswaterstaat specifieke informatie voor collectieve doelgroepen.. Zoals de nieuw ontwikkelde infographics. Hoe meer intermediairs de informatie overnemen, hoe groter de kans dat de gebruiker hiermee in aanraking komt en weet wat er wordt verwacht bij het benaderen en/of betreden van de gebieden.

Goed contact met en afstemming via intermediairs is dus belangrijk. Ook aanhaken bij bestaande of op te zetten campagnes biedt kansen. De strategie is om daar te zijn waar de doelgroep is en de aandacht te trekken door informatie die voor hen relevant is. Daarom wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande communicatiemiddelen en -activiteiten.

- **Handhaving en communicatie trekken gezamenlijk op**
Handhaving in het gebied zal nodig zijn, maar niet alle maatregelen die zijn opgesteld voor de gebieden zijn wettelijk afdwingbaar. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het advies om langzaam te varen en om groepen zeekoeten te mijden. Toezicht en handhaving heeft bij die maatregelen dus een informerende rol en dragen bij aan de bewustwording en het draagvlak voor de maatregelen. Communicatie en toezicht gaan hierbij hand in hand en een goede afstemming is essentieel. Dit kan zorgen voor de juiste inzet van communicatie op de juiste plek. Indien nodig worden in samenspraak met de handhavers communicatiemiddelen ontwikkeld om overtredingen terug te dringen.

3.2 Kernboodschap

De kernboodschap is een rode draad die in alle communicatie richting de doelgroepen wordt gebruikt en slaat een brug tussen Rijkswaterstaat en de doelgroepen en wat van belang is voor hen. Voor Doggersbank, Friese Front en Klaverbank is een aparte kernboodschap opgesteld. Voor algemene informatie over Natura 2000 wordt gemaakt van de kernboodschap die voor alle gebieden.

*Beheer Natura 2000-gebieden op de Noordzee:
natuur en menselijke activiteiten in balans.*

Kernboodschap Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In het kader van het Europese biodiversiteitsbeleid zijn afspraken gemaakt om bepaalde habitattypen en plant- en diersoorten in deze gebieden te beschermen en achteruitgang te voorkomen. Daarom zijn er in Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen door de minister van LNV. Daarvan liggen 50 gebieden in de Rijkswateren, met een totaaloppervlakte van bijna 17.500 km². Dit is circa 85% van alle Natura 2000-gebieden bij elkaar en dit maakt RWS een van de grootste natuurbeheerders van Nederland.

Het doel van Natura 2000 is het tegengaan van de achteruitgang van biodiversiteit in Europa. Voldoende biodiversiteit in onze wateren is van levensbelang voor de gezondheid van mensen, dieren en planten, maar ook voor de economie. Om dat doel te behalen worden voor de Natura 2000-gebieden beheerplannen opgesteld. Rijkswaterstaat is voortouwnemer om voor 24 Natura 2000-gebieden in de rijkswateren een beheerplan op te stellen.

Bij het realiseren van de natuurdoelen binnen een Natura 2000-gebied wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de belangen van direct betrokkenen. Daarom stelt RWS de beheerplannen op samen met deze betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties, buurlanden en waterschappen. Zo wordt de juiste balans tussen natuur en menselijke activiteiten behaald.

Samen beschermen en beheren we de ontwikkeling van de biodiversiteit.

Kernboodschap Doggersbank, Klaverbank en Friese Front

De Doggersbank, de Klaverbank en het Friese Front zijn drie van de 50 waardevolle Natura 2000-gebieden in onze Rijkswateren. Deze liggen mijlenver uit de kust, niet te zien vanaf het strand. Samen zijn zij het grootste natuurgebied van Nederland. Dat maakt Rijkswaterstaat tot één van de grootste natuurbeheerders van Nederland. De waardevolle natuur in deze gebieden bevindt zich grotendeels onder water. In de gebieden Doggersbank en Klaverbank vinden we een bodem die zeldzaam is op de zandige Noordzee, waardoor hier omstandigheden zijn ontstaan voor soorten die elders op de Noordzee in veel mindere mate kunnen overleven. Het gebied Friese Front is door een unieke samenkomst van stromingen van groot belang voor het ruien van zeekoetmannetjes en hun opgroeiende jongen. Deze vogels hebben behoefte aan rust en ruimte om voedsel te kunnen zoeken in de maanden dat zij in dit gebied verblijven.

Dit maakt het van noodzakelijk belang om maatregelen te treffen en randvoorwaarden op te stellen die de kwaliteit van natuur in deze gebieden in stand houden, verbeteren of beschermen. Rijkswaterstaat is voortouwnemer om voor deze Natura 2000-gebieden beheerplannen op te stellen waarin deze maatregelen en voorwaarden zijn opgeschreven. In deze plannen maken we afspraken op maat, bijvoorbeeld over het gebruik van scheepvaartroutes, over afval en lozingen en over het beschermen van de bodem. Dit doen we samen met natuurorganisaties en sectoren die de wateren beroepsmatig gebruiken, zoals de visserij, de scheepvaart en Defensie. Door samen te werken behalen we de juiste balans tussen natuur en menselijke activiteiten. Want hoe onze relatie met de Noordzee ook is, we hebben allemaal belang bij een schone en gezonde zee.

Samen beschermen en beheren we zo de ontwikkeling van de biodiversiteit in deze Natura 2000-gebieden.

4 Organisatie

De organisatie van de communicatie en de uitvoering ervan bepalen mede het succes van de communicatie. Communicatie is in dit geval een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de bevoegde gezagen.

Betrokken partijen

Als grootste beheerder en voortouwnemer van de beheerplannen voert Rijkswaterstaat de regie voor wat betreft communicatie over de Natura 2000-beheerplannen. Vanuit die rol spreekt Rijkswaterstaat andere partijen aan op de communicatie die voor de uitvoering van het beheerplan relevant is en faciliteert waar mogelijk. Zonder daarbij de verantwoordelijkheden over te nemen van die andere partijen. Bij het organiseren van de communicatie zijn zowel Rijkswaterstaat als de bevoegde gezagen van het beheerplan betrokken. Dat zijn de ministeries van IenW, LNV en Defensie.

Rollen

Rijkswaterstaat is de opdrachtgever voor de ontwikkeling van communicatiemiddelen en voor het uitvoeren van communicatieactiviteiten.

Het ministerie van LNV is als bevoegd gezag voor natuurwetgeving verantwoordelijk voor de handhaving op basis van de Natuurbeschermingswet in de gebieden. Dit staat beschreven in het uitvoeringsplan voor Toezicht en Handhaving Doggersbank, Klaverbank en Friese Front.

Het ministerie van Defensie is bevoegd gezag voor die delen van de beheerplannen die over de oefengebieden gaan. Zij heeft in de communicatie vooral een rol als gebruiker van de gebieden.

Omgevingsmanager en communicatieadviseur

Door Rijkswaterstaat is een omgevingsmanager aangesteld die dient als eerste contactpersoon en communicatielijn met interne en externe belanghebbenden. De Omgevingsmanager blijft zichtbaar voor alle partijen gedurende het opstellen en uitvoeren van het beheerplan voor vragen, terugkoppelingen en overige zaken.

Daarnaast stelt Rijkswaterstaat een communicatieadviseur aan die als taak krijgt samen met de omgevingsmanager de uitvoering van de communicatie voor deze gebieden te verzorgen. Daarbij is dit uitvoeringsplan communicatie de basis, die door de omgevingsmanager en communicatieadviseur verder zal worden uitgewerkt. De communicatieadviseur zorgt dat de communicatiemiddelen worden gemaakt en gebruikt en kan onder andere de intermediairs faciliteren door informatie te verstrekken en te voorzien in beelden van en verhalen over de gebieden, waarin steeds benoemd wordt waarom deze gebieden worden beschermd en op welke manier dat gebeurt.

5 Middelen

In dit hoofdstuk staan de communicatiemiddelen centraal die ingezet worden voor de uitvoering van de communicatie over de drie gebieden. De communicatiemiddelen worden gecoördineerd door de communicatieadviseur.

Huidige website

De huidige website is het centrale platform voor informatie over de Natura 2000-beheerplannen waarvoor Rijkswaterstaat voortouwnemer is. Hier zijn de meest recente documenten te vinden (Aanwijzingsbesluiten, Nadere Effect Analyses, Beheerplannen en Uitvoeringsdocumenten) evenals beschrijvingen van de gebieden en het laatste nieuws met betrekking tot de uitvoering en laatste stand van zaken.

De Rijkswaterstaat Natura 2000-website is hier te vinden:

<https://rwsnatura2000.nl/gebieden/eez/>

Nieuwsbrieven

Naar aanleiding van ontwikkelingen in beheerplannen op de Natura 2000-gebieden op de Noordzee, zet Rijkswaterstaat Zee en Delta een eigen nieuwsbrief op. In deze nieuwsbrief delen we de ontwikkelingen in de Natura 2000-gebieden en de laatste stand van zaken omtrent de beheerplannen. Daarnaast zullen inhoudelijke artikelen gedeeld worden over zaken die spelen voor de Natura 2000-gebieden, met als doel meer draagvlak te creëren voor de maatregelen.

Voor verspreiding van informatie naar een breder publiek wordt daarnaast gebruik gemaakt van bestaande nieuwsbrieven. Met behulp van bestaande nieuwsbrieven bereiken we een bredere groep geïnteresseerden die niet onder specifieke doelgroepen en gebruikersgroepen vallen.

nieuwsbrieven waarin in ieder geval gepubliceerd wordt zijn:

- Noordzeeoverleg
- Wozep nieuwsbrief
- IDON nieuwsbrief
- Koepel Waterkwaliteit en Natuur

Vakbladen

Zoals in de strategie (hoofdstuk 3) benoemd is het aanbieden van gerichte informatie op maat aan de verschillende doelgroepen een belangrijke manier om te zorgen dat gebruikers van de gebieden weten welke maatregelen er gelden. Om deze informatie op maat te kunnen aanbieden worden artikelen aangeboden aan vakbladen die zich richten op de verschillende gebruikersgroepen, waaronder scheepvaart, havens en visserij. Door de omgevingsmanager en communicatieadviseur (zie hoofdstuk 4) wordt een analyse gemaakt van welke vakbladen het beste aansluiten bij het doel van de communicatie en hoe we de relevante gebruikers het beste bereiken.

Ook kunnen artikelen worden aangeboden aan vakbladen van belangengroepen zoals natuurorganisaties en kustoverheden. Zo wordt informatie over de beheerplannen onder een breder publiek bekend gemaakt en wordt de kans vergroot dat men goed geïnformeerd is over de maatregelen zoals die in de beheerplannen zijn opgenomen en wordt het waarom van de bescherming van de gebieden toegelicht, wat het draagvlak vergroot.

Vakbladen voor de doelgroepen zijn o.a.:

- Visserijnieuws (visserij)
- Shipping News (internationale scheepvaart)
- Be One With Nature (natuur)

Pers

Bij mijlpalen tijdens de uitvoering van de beheerplannen zal actief contact worden gezocht met diverse media. Gedacht kan worden aan programma's die natuurreportages maken, of interviews met (lokale) radiostations. De media bereikt met name de algemene belanghebbenden of geïnteresseerden. Hiervoor is de algemene informatie over Natura 2000 van belang zoals die bijvoorbeeld beschikbaar wordt gemaakt via de websites van alle betrokken instanties en belangenorganisaties en via regionale en landelijke pers.

Mijlpalen zullen worden opgenomen in een communicatiekalender die door de communicatieadviseur wordt opgesteld en tijdens de looptijd van het beheerplan steeds actueel wordt gehouden.

Rijkswaterstaat verstuurt een persbericht bij belangrijke wijzigingen (bijvoorbeeld bij het ingaan van het zomer- of winterregime) in de gebieden. Media om te benaderen zijn bijvoorbeeld:

- Vroege Vogels
- Regionale omroep Zeeland
- Regionale omroep Zuid-Holland

Dienst Hydrografie

Voor de Nederlandse Noordzee wordt actuele informatie over vaarroutes, objecten en begrenzingen van bijzondere gebieden in kaart gebracht door de Dienst Hydrografie van het ministerie van Defensie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van GIS-informatie van verschillende overheden en organisaties. Rijkswaterstaat zorgt ervoor dat de begrenzing van de drie Natura 2000-gebieden correct en beschikbaar is en door de Dienst Hydrografie op de (digitale) zeekaarten kan worden verwerkt.

Berichten aan Zeevarenden

Wekelijks worden er middels 'Berichten aan Zeevarenden' (BaZ) wijzigingen doorgegeven door de Kustwacht aan alle beroepsvaart. Dit zijn actuele wijzigingen die op dat moment aan de orde zijn.

Eenmaal per jaar wordt een BAZ1 uitgegeven rond de jaarwisseling. Dit is een bewaarexemplaar waarin aanvullende en langdurend relevante informatie over de maatregelen in de gebieden kan worden opgenomen.

North Sea Pilot

Bij de voorbereiding van een reis raadpleegt een kapitein of stuurman de North Sea Pilot. Dit is een nautisch systeem dat gebruikt wordt bij de voorbereiding van een reis en waarin notities opgenomen kunnen worden en ook links naar websites of documenten. Hierin kunnen bijzonderheden over de gebieden worden opgenomen.

(Digitale) folder

Om schippers die gebruik maken van met name het gebied Friese Front bewust te maken dat ze een gebied in varen waar de zeekoet wordt beschermd, is, aanvullend aan de Berichten aan Zeevarenden, een (digitale) folder met een duidelijke infographic ontwikkeld. De papieren folder wordt verspreid via Zeeuwse Zaken. De folders worden verspreid op o.a.:

- Loodswezen

- Evenementen (Wereldhavendagen)
- Noordzeeloket (digitaal)
- Vergunningen (Volvo Ocean Race)
- (Jacht)havens
- Kustwacht
- www.rwsnatura2000.nl

(Sociale) media

Om communicatiekansen goed te kunnen benutten is het waardevol om te weten wat er in de reguliere en sociale media wordt gezegd over Natura 2000 in algemene zin en specifiek over de gebieden Doggersbank, Klaverbank en Friese Front. Ook ontwikkelingen die raken aan de beheerplannen, zoals berichten over het Noordzeeoverleg of kritiek van bepaalde doelgroepen op dingen die zich op de Noordzee afspelen zijn relevant. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van een media-analyse. Zo wordt de buitenwereld naar binnen gehaald, is er kennis van actualiteiten en kan er gereageerd worden op vragen.

De communicatieadviseur deelt regelmatig berichten bv. via LinkedIn en reageert op berichten in de media. Door bijvoorbeeld stakeholders of belanghebbenden te interviewen of door een bericht of foto op de corporate sociale media kanalen van Rijkswaterstaat (Facebook-pagina, Instagram en het Twitteraccount) te plaatsen, bereik je meerdere belanghebbenden.

Ook veel intermediairs hebben sociale media kanalen beschikbaar. Hiervan kan ook gebruik worden gemaakt voor berichtgeving over de Natura 2000-gebieden. Zo kunnen nieuwsberichten snel bij een grote doelgroep worden verspreid. Hiervoor onderhoudt de communicatieadviseur contact met de communicatieadviseurs van de intermediairs.

Gedacht kan worden aan:

- Website Kustwacht
- Vaarwijzer nieuwsbrief
- Website Varen doe je samen
- Noordzeeloket

Campagnes

In de maanden mei en oktober organiseert Rijkswaterstaat de campagne #Natuurlijk dichtbij, waarin aandacht wordt gegeven aan de natuur- en waterprojecten van Rijkswaterstaat. Deze campagneperiode gebruiken we om onder meer informatie over de beheerplannen te delen met een breder publiek. Op deze momenten worden in ieder geval de eerder genoemde corporate social media kanalen van Rijkswaterstaat ingezet voor het plaatsen van artikelen.

Beelden en verhalen

In de berichtgeving en op de website wordt gebruik gemaakt van foto's en beelden van de dieren en leefgebieden die middels de beheerplannen worden beschermd. Deze foto's komen onder andere uit samenwerkingen met onderwaterfilmers (van Dutch Maritime Productions die de film De Wilde Noordzee heeft geproduceerd) en uit diverse beeldbanken. Ook kan er samenwerking worden gezocht met projecten zoals Windenergie op Zee, waar regelmatig beelden worden getoond van activiteiten op zee, en beeldmateriaal vanuit de monitoring.

De beelden worden gebruikt om verhalen te vertellen over de beschermde natuur in de gebieden en over de maatregelen en wat die betekenen voor de verschillende gebruikers. Verhalen moeten aansluiten bij de belevingswereld van de doelgroepen en worden gedeeld in allerlei communicatiemiddelen (filmpjes en nieuwsbriefartikelen te gebruiken op website, intranet en sociale media en kanalen van partners). De verhalen worden zo geschreven dat het makkelijk deelbaar is voor de doelgroep.

Bijeenkomsten met belanghebbenden

Tijdens de uitvoering van de beheerplannen zal vooral middels websites en nieuwsberichten worden gecommuniceerd. De belanghebbende organisaties zijn betrokken via bilateraal overleg en worden bij evaluaties en andere processen betrokken via hun vertegenwoordigers.

Halverwege de looptijd van de beheerplannen zal een evaluatie worden gestart. Hiervoor zal een bijeenkomst worden georganiseerd. Tegen het einde van de beheerplanperiode van 2023-2029 start het proces voor het opstellen van een nieuw beheerplan. Hierbij worden belanghebbenden benaderd voor een samenwerking. Omdat de groep geïnteresseerden voor de gebieden op de Noordzee breed verspreid is over Nederland, is het mogelijk handig om informatiebijeenkomsten digitaal te organiseren.

Presentaties

Om gericht specifieke doelgroepen te informeren is het effectief om de informatie over de beheerplannen en de Natura 2000-gebieden te geven door middel van het geven van presentaties. Bijvoorbeeld voor de scheepvaartsector:

- Zeevaartschool: Hier bevinden zich de toekomstige gebruikers van de Noordzee.
- Scheepvaart Adviesgroep Noordzee: Beleidsmatige groep voor scheepvaartzaken, waarin vertegenwoordigers uit verschillende organisaties samenkomen.

Verhalen

Voor het verkrijgen van draagvlak voor de maatregelen en te zorgen dat regels worden nageleefd worden verhalen gedeeld vanuit de verschillende gebruikers. Over wat Natura 2000 voor de gebieden Doggersbank, Klaverbank en Friese Fornt voor hen in praktische zin betekenen voor hun werk en hoe ze eventuele maatregelen hebben ingepast in hun activiteiten. Dit kan inspirerend zijn voor andere gebruikers in het gebied.

Per doelgroep wordt gezocht naar een verhaal wat wordt gedeeld in allerlei communicatiemiddelen. Zoals filmpjes en nieuwsbriefartikelen te gebruiken op RWS N2000 website, Noordzeeloket, intranet en sociale media en kanalen van partners). De verhalen worden zo geschreven dat het makkelijk deelbaar is voor de doelgroep.

Internationale afstemming

De gebieden Doggersbank en Klaverbank grenzen aan de EEZ van Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Denemarken en Noorwegen en is afstemming over het beheer van deze gebieden met deze buurlanden zinvol. Mogelijk kan er samen worden opgetrokken bij het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, bij de monitoring of bij de communicatie. Voor deze internationale afstemming nagaan of aansluiting mogelijk is bij bestaande Natura 2000 afstemming(en) of dat er een aparte overlegstructuur moet worden opgezet.

Communicatiekalender

Een communicatiekalender is handig. Hierin wordt vastgelegd wanneer communicatieactiviteiten als het plaatsen van persberichten, artikelen in vakbladen, sociale mediaberichten, het versturen van nieuwsbrieven gaat plaatsvinden. Hierop staan projectmijlpalen, nieuws en andere communicatiemomenten waar de communicatieadviseur en het projectteam gebruik van kunnen maken. Denk aan het ingaan van een zomer- of winterregime van een rustgebied, maatschappelijke onderwerpen en actualiteiten van

'buiten', die communicatiekansen opleveren. Op de kalender kunnen ook de behoeftes van de doelgroepen worden meegenomen: wat willen ze weten, welke inhoud willen ze gebruiken, benutten, etc. Bijvoorbeeld bij nieuwe regelgeving of wijziging in begrenzingsen. In het volgende hoofdstuk wordt de communicatiekalender uitgewerkt.

De communicatieadviseur is verantwoordelijk voor het actueel houden van de kalender en wordt hierbij geholpen door de omgevingsmanagers en de andere leden van het projectteam en door bijdragen van de intermediairs.

6 Communicatiekalender 2023

Jaarlijks wordt een communicatiekalender opgesteld die de activiteiten voor alle drie de gebieden in beeld brengt. Hierin staan projectmijlpalen en nieuws, zoals gebeurtenissen die te maken hebben met bijvoorbeeld de seizoenen en natuur, maatschappelijke onderwerpen en actualiteiten van 'buiten' die communicatiekansen opleveren. Deze communicatiekalender geeft inzicht in de thema's van de te plaatsen berichten. Ook geeft de communicatiekalender inzicht in welke kanalen er ingezet worden.

Maand	onderwerp	Media/kanaal	Eigenaar	Geplaatst J/N
Oktober 2023	Persberichten Publicatie Beheerplannen media	Pers Staatscourant RWS Natura2000 Reformatorisch Dagblad	Manisha	N
	1 ^{ste} Editie Nieuwsbrief Noordzee	Publiceren Nieuwsbrief	Manisha	N
November 2023	Publicatie Website SCANS-IV	Resultaten SCANS-IV (Bruinvis) op Natura 2000		N
	Publiceren Beheerplannen EEZ Nieuwsbrieven	Nieuwsbrieven/Websites - Wozep - IDON - Noordzeeloket - Noordzee- overleg	Paula	N
	Kustwacht.nl	Milieu - Kustwacht Nederland InfoGraphics voor EEZ	Paula	N
December 2023	Kerstgroet	Groene plannen voor het nieuwe jaar Voorstellen Team	Frank	N
Januari 2024	Artikel/Interview Het Nieuwe Vissen	Publiceren Nieuwsbrief		N
Februari 2024	2 ^{de} Editie Nieuwsbrief Noordzee	Publiceren Nieuwsbrief		N
Maart 2024				
April 2024	Deelname #Natuurlijk Dichtbij			N

Mei 2024	3 ^{de} Editie Nieuwsbrief Noordzee	Publiceren Nieuwsbrief	Frank	N
Juni 2024	Optioneel: opstart Instagram Noordzee	Publiceren beeldmateriaal: Wat maakt Bruine Bank Bijzonder?		N
Juli 2024				
Augustus 2024	Promotie: De Wilde Noordzee	Vorbereiding premiere		N
September 2024	Ruiperiode Zeekoet	Aankondiging ruiperiode Zeekoet		N
	4 ^{de} Editie Nieuwsbrief Noordzee	Publiceren Nieuwsbrief		N
	Première film de Wilde Noordzee	Film by the Sea - Vlissingen		N
	Wereldhavendagen (6 t/m 8 september)	Optioneel: Presentatie - Havens en Duurzaamheid		N
Oktober 2024	Deelname de Week van het Water			N
	Deelname #NatuurlijkDichtbij			N
November 2024				N
December 2024	Kerstgroet	Groene plannen voor het nieuwe jaar		N